

čís. 246 a i československý nejvyšší soud opětně rozhodl (čís. 4992, 8527 a 10.005 sb. n. s.). To jest možné jen, vede-li věřitel exekuci na svou věc v ě d o m ě. Kde vědomí toho není, nelze vedení exekuce vykládati jako vzdání se práva vlastnického. Na vzdání se nemůže býti usuzováno, třeba, že žalující strana byla při zabavení zastoupena Marií H-ovou, ona tato nevěděla, že zabavované pianino jest vlastnictvím žalující strany. Vzdání se ovšem nelze shledávati ani v tom, že žalující v exekučním návrhu předem ze zabavení nevykloučila pianino, poněvadž nemohla se vši jistotou předvídati, že i k jeho zabavení dojde. Za vzdání se ovšem musilo by býti považováno, kdyby vymáhající věřitel, který teprve po zabavení seznal, že zabavena byla jeho vlastní věc, v exekuci pokračoval nebo aspoň trval na vydobytém zástavním právu soudcovském a nepodnikl nic, by bylo zrušeno. Toho však u strany žalující není; zakročivši o zrušení exekuce na pianino dala jasně na jevo, že trvá na svém právu vlastnickém. Ovšem zakročení o zrušení musí se státi v tak přiměřené lhůtě po nabytí vědomosti o zabavení vlastní věci věřitelovy, by ani z otálení s návrhem na zrušení nebylo lze souditi na to, že se věřitel spokojil zástavním právem soudcovským. Věřiteli ovšem jest ponechati čas, by se přesvědčil, že zabavená věc jest skutečně jeho vlastnictvím, a nelze ani žádati, by návrh na zrušení exekuce podal neprodleně, jakmile vlastnictví zjistil; stačí, podán-li byl návrh ve lhůtě přiměřené okolnostem. V souzeném sporu lhůtu tu za přiměřenou jest považovati. Žalující firma věděla, že zabavené pianino jest jejím vlastnictvím již 8. ledna 1930, kdy podle vlastního tvrzení vyzvala stranu žalovanou, by její vlastnictví k pianinu uznala a zrušila exekuci rovněž žalovanou na ně vedenou. Dovolatelka to odmítla dopisem ze dne 11. února 1930, načež žalující návrh na zrušení podala dne 12. února 1930. Sečkala-li žalující s návrhem tím, až z odpovědi dovolatelky sezná její stanovisko, nelze to podle § 863 obč. zák. považovati za nepochybné vzdání se vlastnictví, nýbrž jen za odsunutí rozhodnutí, čemu žalující dá přednost, zdali vlastnictví, či soudcovskému právu zástavnímu, kteréžto odsunutí bylo poměry odůvodněno. Není-li tu však vůbec vzdání se vlastnictví, není místa pro úvahy dovolatelky, že zrušením exekuce na pianino vlastnictví vymáhajícího věřitele nemohlo oživnouti.

Čís. 11359.

Neměl-li nájemník podle nájemní smlouvy nárok na používání elektrického světla po celou noc, měl nárok jen na normální používání světla, nikoliv pomocí vypínače bez klíče podle své potřeby.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1932, Rv I 1458/30.)

Žalobou, o níž tu jde, domáhali se nájemníci na majitelce domu, by byla uznána povinnou na místě vypínače ode dne 3. května 1929 v průjezdě domu připevněného klíčem zamknutého připevniti obyčejný neuzamknutý vypínač a tím žalobcům umožniti, by podle svého nájemního práva jako před 3. květnem 1929 mohli elektrické osvětlení průjezdu a schodů zapnouti a ho použiti. Procesní soud prvé

stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl z těchto důvodů: Rozhodnutí v souzeném případě záviselo na řešení otázky, zda mají žalobci podle nájemní smlouvy nárok na používání domovního osvětlení po celou noc. Podle domovního řádu jest tuto otázku zodpovědět v neprospěch žalující strany, poněvadž v § 17 řádu jest výslovně uvedeno, že se osvětlení shasíná o 9. hod. večerní a že si pak každý obyvatel domu při užívání schodů musí sám opatřit světlo. Jest nesporno, že tento domovní řád platí pro nájemní poměr, o nějž tu jde. Ovšem jest správné, že za průvodního řízení v prvé stolici vyšlo najevo, že domovní osvětlení bylo nájemníky používáno i po 9. hodině večerní, ba po celou noc. Rovněž jest správné, že žalovaná sama nechává nyní světlo svítiti až do 10. hodiny v noci. Přes to má odvolací soud za to, že i když se přihlíží k těmto okolnostem, nepřisluší žalobcům žalovatelný nárok, jež uplatňovali žalobou. Především jest zajisté věcí domácího, by se staral o osvětlení v domě a učinil co do času a způsobu tohoto osvětlení potřebné opatření. Nelze právem tvrditi, že tím, že osvětlení v domě bylo tak jak je dotvrzeno jednotlivými svědky a jak je v souhlasu s prvním soudcem lze míti za prokázané, nájemníci již nabyli žalovatelného právního nároku na udržování tohoto stavu. Neboť jest přihlížeti k tomu, že domácí má spravovati dům, k čemuž také patří i úprava osvětlení v domě, a že nájemníci mají jen nárok na normální jeho používání. Za normální používání však platí zajisté, co jest uvedeno v domovním řádu. V souvislosti s tímto budiž ještě uvedeno, že žalovaná strana byla i konkrétními okolnostmi nucena k této změně v osvětlení v domě; neboť na základě výpovědi svědka Josefa H-a jest míti za prokázano, že zneužíváním světlo často celou noc hořelo, a že těmto zneužíváním nebylo lze odpomoci. Na základě výpovědi téhož svědka jest dále prokázano, že bylo v tomto ohledu přímo činěno čtveráctví se žalovanou, jelikož bylo světlo zůmyslně v noci, když již bylo zhasnuto, zase rozsvíceno. Přihlíží-li se k tomu, že se jednak takové nepříjemnosti v domě žalované přihodily, a že naopak jí hrozilo zavření elektrického světla pro případ, kdyby mělo světlo celou noc hořeti, jak to z výpovědi svědka Josefa H-a ve spojení s výpovědí svědka Karla T-a a tam uvedených podmínek pro užívání proudu vyplývá, nelze tento právní případ zajisté řešiti jinak, než ve prospěch žalované strany, poněvadž na jedné straně měla důvod, by do budoucna oněm nepřístojnostem čelila, a na druhé straně, používajíc svých práv jako domácí, opatření to žalující stranou napadené mohla činiti i k obraně proti újmě jí samé hrozící.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pro řešení tohoto sporu jest jediné rozhodné, zda v nájemní smlouvě buď výslovně buď mlčky bylo přiznáno žalující straně jako nájemníkům právo užívati elektrického světla pomocí vypínače bez klíče podle její potřeby. Jest vedlejší, jaké podmínky o odběru proudu měla žalo-

vaná s elektrickými závody, a jest proto bez významu, zda v té příčině odvolací soud učinil zjištění vadné. I to, kdy se podle domovního řádu osvětlení v domech zhasíná, a zda řád ten platí i pro sporný nájemní poměr, jest nerozhodné, a není třeba zkoumati, zda odvolací soud učinil v té příčině zjištění protispisové. I kdyby žalující strana byla oprávnění jí příslušejícího na základě smlouvy zneužívala, nebylo by to podle zákona důvodem, by ji žalovaná v oprávnění tom, pokud by jí příslušelo, zkracovala. Byla proto okolnost ta a důsledkem toho i její zjištění bezvýznamné. Pro právní posouzení jest jen rozhodné, co bylo uvedeno na počátku. Že nebylo v té příčině výslovného ustanovení smluvního, bylo nižšími soudy zjištěno. Šlo by tedy jen o to, zda se tak nestalo mlčky. Správně uznal odvolací soud, že tím, že stav co do osvětlení v domě byl, nenabyla žalující strana žalovatelného právního nároku na jeho udržení. Výtku, že odvolací soud neučinil tu zjištění a že platí proto zjištění prvního soudu, jest vyříditi tím, že nejde o skutkové zjištění, nýbrž o právní úsudek. Zařízení, kterým mělo býti v domě udržováno potřebné světlo, patřilo do oprávnění pronajímatelů jako vlastníků domu a mohli je učiniti podle vlastní vůle, pokud tím nejednali proti smlouvě nebo proti platným předpisům; mohli tedy i osvětlovati vnitřek domu přes čas, pokud to žádalo obyčejné užívání nájemníky. Nelze tedy, jak dovolatelé míní, mluvit o tom, že dřívější majitelé poskytli tím nájemníkům právo užívati světla oním způsobem. Avšak způsob umístění vypínače svědčí přímo proti úsudku, že zařízením tím mělo býti nájemníkům dáno právo užívati světla v domě podle potřeby kdykoliv. Žalující strana sama prohlásila, že nežádá neobmezené osvětlování, a prohlašuje opět, že nežádá osvětlování po celou noc, nýbrž jen podle potřeby, ku použití záchodu v noci, při vracení se z práce v noci a vůbec v nutných případech. Poněvadž vypínač byl v přízemí v průjezdu, byli by musili nájemníci, když světlo zhasli, konati tutéž cestu po tmě. Jinak by světlo hořelo dále, možná celou noc, což ani žalující strana sama nežádá. Když vycházeli z bytu na záchod nebo za jinou potřebou, nemohli si nájemníci světlo rozsvítiti, poněvadž by k vypínači byli musili jíti napřed potmě. Správně uznal odvolací soud, že žalující strana má jen nárok na normální používání světla, a na podle nájemní smlouvy neměla nárok na jeho používání po celou noc. Názor, že již vzhledem k tomu, že záchod jest ve dvoře a že žalující strana následkem svého povolání přichází v noci domů, jest osvětlení schodů bezpodmínečně nutné, padá již tím, že osvětlení k tomu účelu potřebné může býti opatřeno jiným způsobem (uzavřeným světlem ve svítilně), při čemž nerozhoduje, zda žalující strana jest s to, by při svých poměrech použila tohoto způsobu. Ostatně prosbě žalobní tak, jak zněla, nebylo by lze vyhověti již proto, že žalující strana nemá právo požadovati na žalované jako majitelce domu, by opatřila potřebné osvětlení v domě určitým způsobem, a na žalující strana nenabyla smluvního nároku na tento určitý způsob, nýbrž nejvýše jen, by opatřila jakýmkoliv způsobem potřebné osvětlení. To také žalovaná strana v podstatě namítala. Proto jest bez významu, že žalující strana platila paušál za osvětlení průjezdu, schodů a předsíně.